

Traže se poslovi: Mladi u jugoistočnoj Evropi

Izdvajamo

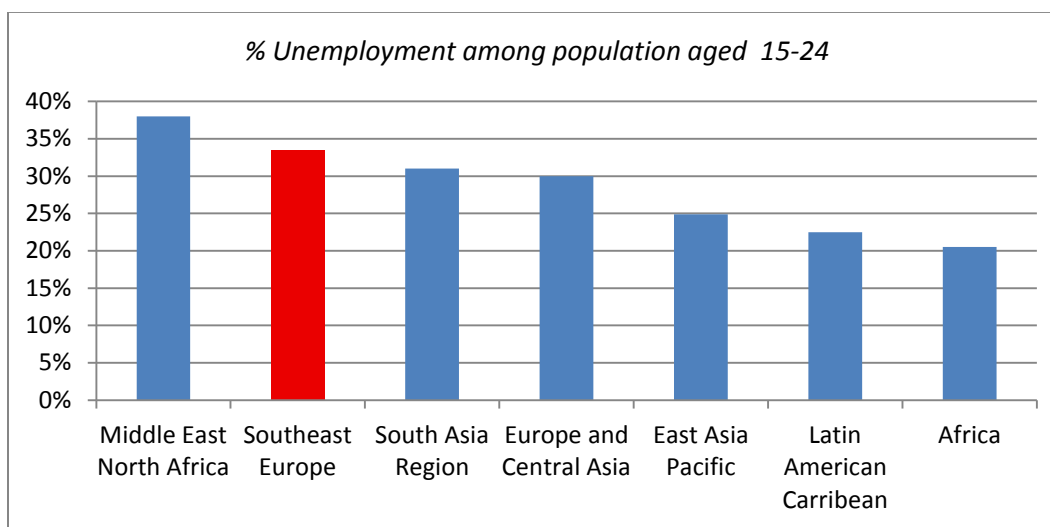
- *Dušan je student univerziteta u Srbiji koji će se, nakon što diplomira, uskoro suočiti sa istim izazovom sa kojim se suočavaju bezbrojni mladi ljudi u jugoistočnoj Evropi: sa nezaposlenošću i nedovoljnom zaposlenošću.*
- *Kolektivno gledano, stopa nezaposlenosti u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Kosovu, BJR Makedoniji, i u Srbiji – u regionu jugoistočne Evrope – iznosi gotovo 35 %, a jedan od četiri mlada čovjeka niti radi, niti studira, niti traži posao.*
- *U okviru dijaloga na visokom nivou o nezaposlenosti mladih nedavno je analiziran napredak u rješavanju postojećih problema i zacrtane su strateške oblasti za budući angažman na rješavanju problema nezaposlenosti mladih u regionu.*

Dušan je student Beogradskog univerziteta u Srbiji. Kao i mnoge njegove kolege, Dušan će ubrzo da diplomira i da počne da traži posao. Nažalos za Dušana, njegove kolege, te bezbroj drugih mladih ljudi koji traže posao u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, na Kosovu, u BJR Makedoniji, i u Srbiji – šest zemalja koje čine region jugoistočne Evrope – perspektive za nalaženje posla su slabe, a vjerovatnoća dugotrajne nezaposlenosti je visoka.

“Nijesam pretjerano ambiciozan što se tiče karijere”, kaže Dušan. „Bio bih jako zadovoljan ako bi mi posao omogućio da izdržavam sebe i svoju porodicu”.

Bez obzira koliko skromna i razumna bila ta očekivanja, ipak ih je prilično teško ostvariti. Imajući u vidu da je stopa nezaposlenosti iznad 20%, a [stopa nezaposlenosti među mladima gotovo 50%](#), Dušanova rodna zemlja, Srbija – kao jedna od šest zemalja jugoistočne Evrope – i dalje se bori sa visokom nezaposlenošću, ograničenim rastom, te tekućim finansijskim preprekama koje je donijela globalna finansijska kriza.

Nažalost, Dušanova priča nije jedinstvena u regionu u kojem jedan od četiri mlada čovjeka ne radi, ne studira, i ne traži posao – a u kojem se regionalna stopa nezaposlenosti približava nivou od 35%. Tržišta rada u tih šest zemalja karakteriše nedobrovoljna nezaposlenost, nedovoljna zaposlenost, neaktivnost, te demotivisanost – posebno među ljudima starosti od 15 do 25 godina.

„Ono što bi bilo dobro za mene“, kaže Gazmend, dvadesetčetverogodišnji građevinski tehničar iz Sarajeva, iz Bosne i Hercegovine, „je da imam stalni posao i osiguranje“. Čak i kada mladi ljudi imaju dovoljno sreće da nađu zaposlenje, poslovi koje dobijaju su, međutim, često sa pola radnog vremena, na određeno vrijeme, ili dio nezvaničnog sektora – što ih isključuje iz sistema podrške i onemogućava im da imaju druge prednosti.

Opadajući nivoi potrošnje i investicija, kao i ograničena dostupnosti finansiranja, još dodatno otežavaju već tešku situaciju za mlade ljude u regionu. Pored stvaranja novih radnih mjesta, pitanja vezana za radnu regulativu, oporezivanje, te neusklađenost vještina sa onim što se traži, u neproporcionalnoj mjeri utiču na mlade - posebno mlade žene i mlade iz ugroženih sredina ili porodica – što dovodi do rasta nezaposlenosti, nezadovoljstva i emigracije mladih.

Iako su tu situaciju detaljno studirali eksperti iz cijelog svijeta, a mnogi važni programi na nivou zemalja su kreirani i implementirani, uticaj tih napora je bio ograničen, a izazovi i dalje postoje. Kao odgovor na taj tekući problem nezaposlenosti mladih, regionalni kreatori politika rade sa ekspertima iz multilateralne organizacije, akademskih institucija, te drugih sfera, kako bi istražili dodatne mjere koje bi mogle da imaju veći pozitivan efekat na situaciju u cijelom regionu jugoistočne Evrope.

Određene oblasti fokusa ove saradnje uključuju sljedeće:

- *refome koje omogućavaju poduzetništvo;*
- *smanjenja troškova radne snage vezano za mlade radnike (npr. posebni režimi za pripravništvo);*
- *regulative koje štite radnike, a ne samo radna mjesta;*
- *unapređenja u osnovnom i srednjem obrazovanju sa povećanim stepenom fokusa na snažnije veze između usmjerenog obrazovanja i potreba privatnog sektora;*
- *uklanjanje prepreka sa kojima se suočavaju konkretne podgrupe mladih, kao što su unapređenje opcija za mlade žene vezano za brigu o djeci i subvencionisano pripravništvo za mlade iz ugroženih sredina i porodica.*

Kao dio te regionalne koordinacije, 21. oktobra u Beču, u Austriji održan je dijalog na visokom nivou na temu nezaposlenosti mladih. Taj događaj, koji su organizovali Svjetska banka, Ministarstvo finansija Austrije, te Bečki institut za međunarodne ekonomske studije i Mreža za globalni razvoj, okupio je više kreatora politika iz svih šest zemalja – uključujući ministre rada, ministre socijalne politike, te ministre zadužene za pitanja mladih – kao i predstavnike više međunarodnih organizacija, instituta za razvoj politika, te predstavnike mladih, kako bi analizirali lekcije koje se mogu naučiti iz različitih politika. Učesnici su takođe ukazali na kritično važne oblasti u kojima su potrebne dodatne analize, razvoj politika, te akcije, kako bi se kolektivno riješili mnogi problemi sa kojima se suočavaju zemlje i ljudi u cijelom regionu. Dalji rad na kreiranju i dizajniranju politika, zasnovan na tom dijalogu, pomoći će pri osiguravanju da se izvrše adekvatna prilagođavanja koja mogu da pomognu da se podstakne ekonomski razvoj u regionu – što će pomoći Dušanu, Gazmendu, te mnogim drugim mladima u regionu da nađu korisno zaposlenje i da počnu da grade bolju sutrašnjicu.